

Uutiset

Aiheet ja palvelut ☰

MIELIPIIDE Sosiaalinen media

Ulla Järven kolumni: En ole tottunut somehäirintään, enkö sovi työhöni?

Sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa häirintää vähätellään ihan liian helposti sanomalla, että siihen tottuu. Tottuu vai – niin kuin lähisuhdeväkivaltaan tai koulukiusaamiseen? Ulla Järvi kysyy.

ULLA JÄRVI

Tiedetoimittaja ja terveysviestinnän tutkija

20.7. 6:45

➔ Jaa

Kolumni

Kolumneja kirjoittaa laaja joukko Ylen ulkopuolisia tekijöitä.

[Lue kolumneja](#)[Kuuntele kolumneja Yle Areenassa](#)

Vierailin 2000-luvun alussa Turkissa Ankarassa, Diakonissalaitoksen silloisen lääkärin, **Asko Raudan**, kanssa. Tein haastatteluja muun muassa Turkin lääkäriiiton johtajien kanssa, ja [kävimme myös kidutuksen uhrien kuntoutuskeskuksessa](#).

Tuolloin innokkaasti Euroopan Unionin jäsenmaaksi pyrkivässä Turkissa haluttiin siivota synkän mielivallan historiaa. Poliisit eivät saaneet enää tehdä väkivaltaa pidätetyille, vankiloissa kiellettiin – ainakin virallisesti – vankien kiduttaminen.

Asenteet ja käytännöt muuttuvat hitaasti, ja määräyksiä toteltiin vain näennäisesti. Haastattelemani ihmisoikeusaktivistit kertoivat, että poliisiväkivalta [siirtyi putkasta kaduille](#), mielenosoituksiin.

Kidutuksestaan ei päästy eroon. Koska kiduttamisesta jää usein jälkiä kehoon, keksittiin tehokas vaihtoehtokidutus. Vangeille näytettiin heidän aiempia kiduttamisiaan, joita oli vankilassa videoitu. Heille saatettiin näyttää myös vangen perheenjäsenten videoituja kidutuksia.

Luetuimmat

- 1 Politiikka**
Rasismikohu jatkuu, koska Riikka Purran anteeksipyyntö epäonnistui, sanoo puhetaidon kouluttaja: "Tämä vaivaa useita ihmisiä, myös minua"
- 2 Ralli**
Kalle Rovannerältä mykistävä näytös aamupäivän päätteeksi Viron MM-rallissa – katso, miten maailmanmestari repi hurjasti eroa muihin!
- 3 Kansainvälinen politiikka**
Useampi on oikeissa polttaa pyhän kirjan Ruotsissa – tutkijan mukaan kriisi on lähtenyt käsistä
- 4 Venäjän hyökkäys**
Venäjä päästi käsistään sodan isoimman symbolin, eikä kukaan ymmärrä miksi – "Yllätyin todella", tutkija kommentoi Azov-komentajien kohtaloa
- 5 Onnettomuudet**
Kaksi henkilöä kuoli ulosajossa Seinäjoella
- 6 Eläimet**
Tällä kanalla on kukon helttä ja kannukset, ja se kiekkuu kuin jäätelöauto

Tuoreimmat

- 11:44 Eläimet**
Urokseksi luultu Sully-gorilla synnyttikin poikasen Yhdysvalloissa
- 11:21 Onnettomuudet**
Teollisuushallissa riehuneen tulipalon sammutustyöt kestivät Pyhäjoella yli vuorokauden
- 11:03 Politiikka**
Rasismikohu jatkuu, koska Riikka Purran anteeksipyyntö epäonnistui, sanoo puhetaidon kouluttaja: "Tämä vaivaa useita ihmisiä, myös minua"
- 11:00 Sää**
Kylmiä öitä, helteitä ja rankkasateita – tältä näyttää heinäkuun sää kuvina
- 10:26 Amerikkalainen jalkapallo**
Historiallinen tapaus USA:n huippu-urheilussa – NFL-valmentaja kertoi avoimesti homoseksuaalisuudestaan: "Minulla oli viha itseäni kohtaan"

Psyykkinen kidutus voi tuhota uhrin persoonan jopa tehokkaammin kuin fyysinen kidutus.

Uhrit kertoivat tämän olleen henkisesti vieläkin julmempaa kuin fyysinen kidutus. Kiduttamisen tarkoitus on tuottaa kipua ja alistaa henkisesti. Ihmisen stressihormonien tuotanto aktivoituu fyysisessä kivussa, mutta samalla kehon voimakas kipuaistimus ikään kuin purkaa kokemusta pois ihmisestä. Se voi auttaa psyykeä sietämään kidutusta, näin maallikkotermein selitettynä.

Kun ihmiselle näytetään videoita omasta kidutuksesta, muistijälki ja kipuaistimus aivoissa aktivoituvat. Psyykelle koituva rasitus voi olla moninkertainen. Ja jos pakotetaan katsomaan esimerkiksi oman lapsen pidätyksestä tai kiduttamisesta tehtyä videota, täydellinen avuttomuuden tunne on musertavaa. Psyykkinen kidutus voi tuhota uhrin persoonan jopa tehokkaammin kuin fyysinen kidutus.

Jostain syystä nämä kohtaamiset ja kertomukset ovat nousseet mieleen, kun sosiaalinen media alkoi juhannusviikolla kiehua yli äyräiden. Huomasin, että toimittajana minua alkoivat ahdistaa kollegoihin kohdistuvat hyökkäykset. Omat kokemukset vakavasta somehäirinnästä ja jopa maalittamisesta palautuivat muistiin.

Olen kohdannut esimerkiksi häirintää, joka perustuu säännöllisin väliajoin tapahtuvaan kiusaajan uuteen yhteydenottoon. Silloin kiusaamismuisto aktivoituu uudestaan. Toimittajan ammatillinen häirintä taas perustuu juttujen väittämiseen valeuutisiksi tai virheellisiksi, vaikkei virheitä pystytä osoittamaan. Näkyvässä asemassa oleva pääkiusaaja kerää joukon, joka levittää häirintää – oli juttua luettu tai ei. Toimittaja tai tiedotusväline ei voi edes puolustautua, kun jutusta ei osoiteta virheitä korjattavaksi.

Usein toimittajan työssä saa kuulla, miten julkisessa hommassa on vaan totuttava kestäämään häirintää ja kiusaamista. Aina on joku, jolle on sattunut vieläkin pahempaa.

Jos häiritsijä on suosittu somepersoon, kiusaaminen, ammatillinen vähättely tai ulkonäköpilkkua voivat saada valtavan seuraajakuoron.

Rikostoimittajat esimerkiksi joutuvat elämään väkivallan liepeillä. Tiedän myös juristien, tuomarien ja poliisien joutuvan käsittelemään asiakkaidensa aiheuttamaa väkivallan uhkaa. Psykoottisia tai muuten sekavia potilaita hoitavat altistuvat fyysiselle väkivallalle. Monille ammattiryhmille on vihdoin viime vuosina syntynyt ammatillisen tuen käytäntöjä.

Somehäirinnässä, maalittamisessa ja uhkailutyylisessä viestinnässä julmaa on sen julkisuus. Etenkin, jos häiritsijä on suosittu somepersoon, kiusaaminen, ammatillinen vähättely tai ulkonäköpilkkua voivat saada valtavan seuraajakuoron.

Somen ainoa eettinen koodisto on vahvimman pilkkaajan käsissä.

Nyt jo monet yhteiskunnallisesti aktiiviset ihmiset kavahtavat poliitikon uraa, ja osa tutkijoista julkistaa tutkimuksiaan vain kansainvälisessä tiedeyhteisössä.

10:26	Onnettomuudet Kaksi henkilöä kuoli ulosajossa Seinäjoella
9:59	Venäjän hyökkäys Venäjä päästi käsistään sodan isoimman symbolin, eikä kukaan ymmärrä miksi – ”Yllätyin todella”, tutkija kommentoi Azov-komentajien kohtaloa
9:44	Eläimet Tällä kanalla on kukon helttä ja kannukset, ja se kiekuu kuin jäätelöauto
9:28	Yle Ylen kello seitsemän radiouutiset jäivät pois
9:00	Terveystieteet Seksitautitestiin pitäisi päästä myös oireettomana, sanoo hyvinvointialue – silti monet eivät pääse ja siksi valehtelevat
8:33	Aamukooste Katso aamun pääuutiset
8:26	Juhlat Heinäkuu on maistraattien superkuukausi: pareja vihitään jopa vartin välein
7:10	Kansainvälinen politiikka Useampi on aikeissa polttaa pyhän kirjan Ruotsissa – tutkijan mukaan kriisi on lähtenyt käsistä
7:00	Uinti Ida Hulkan mukaan huippu-uimarit on poltettu loppuun: ”Ei kerkeä olla edes yhtä vuotta maailmanmestari”
6:10	Ympäristö Laivojen sääntöhelpotus Itämerellä kääntyi vastoin tarkoitustaan – mereen lasketaan paljon hyvin haitallisia päästöjä
5:50	Vähemmistöt Oletko pohtinut, mitä Suomesta rasismi-puheiden takia ajatellaan? Tutkijat kertovat, miksi huomio kannattaa kohdistaa eri suuntaan
1:45	Terrori-iskut Utøyan joukkomurhasta 12 vuotta – äärioikeistolaisen Anders Breivikin terroriteko tappoi 77 ihmistä
21.7.	Yleisurheilu Kenian ihmejuoksijalle kauden kolmas maailmanennätys – Armand Duplantisille sattui työtapaturma
21.7.	Venäjän hyökkäys

Kaikki meistä eivät kovetu kestäämään. Kiusaaminen, häirintä ja uhkailu jättävät arpia.

Nyt jo tiedetään, että somehäirinnän uhan takia toimittajaksi opiskelevat eivät välttämättä halua töihin tiedotusvälineisiin. Monet yhteiskunnallisesti aktiiviset ihmiset kavahtavat poliitikon uraa, ja osa tutkijoista julkistaa tutkimuksiaan vain kansainvälisessä tiedeyhteisössä.

Liian usein kiusattu väistää. Hän rajoittaa tekemisiään, joutuu jättämään työnsä, jopa hylkäämään kotinsa. Miksi kiusaamiseen pitäisi tottua?

Ulla Järvi

Kirjoittaja on kokenut, miten yksi parhaista avuista julkisen pilkan ja häirinnän kohteeksi joutuneelle on toisten ihmisten yhtä julkinen tuki.

Voit keskustella kolumnista 21.7. kello 23.00 asti.

Aiheesta enemmän

Sosiaalinen media

Ulla Järven kolumni: Mieti kaksi kertaa, mitä kerrot lapsestasi somessa

2022

Media

Maalittamisen kriminalisointi oli vielä syksyllä työn alla – nyt se on hävinnyt hallitusohjelmasta, huomasi asiaa selvittänyt lainsäädäntöneuvos

4.7.

Sosiaalinen media

Kiusaaminen

Maalittaminen

Keskustele (88)

- 21.7. **Ralli**
Yksi Venäjän vaikutusvaltaisimmista sotaloggareista pidätettiin syytettynä "ekstremismistä" – haukkui Putinia kovin sanoin
Viron MM-rallissa häikäisevä suomalaispäivä – Kalle Rovannerän suurin vahvuus vakuuttaa asiantuntijan, Teemu Suniselta vankka debyytti
- 21.7. **Kirjallisuus**
Kirjailija Suonna Konosen mielestä kirjallisuus ei saa karsastaa ketään: "Hitlerin kaltaisista hirmuihmistä täytyy voida kirjoittaa"

Yle yhtiönä Tietosuojalauseke Saavutettavuus Evästekäytännöt Asiakaspalvelu Avoimet työpaikat Ylen perus- ja yhteystiedot

